

פניני הדף

חודש סיון (תשע"ב)

גליון מס' 72

האדות והעדויות שנאמרו בשיעור הדף היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שכונת רוממה ירושלים
מסכת נדה ב-כו.

"פפלוניא" !

"פרצה קוראת לגנב"

מעשה באדם עשיר שבנה וילה גדולה והזמין קבלן שיתקן לו סורגים ודלתות חשמליות ואכן הקבלן התקין בהצלחה אבל התשלום שהובטח התאחר מלבוא התראה ושוב התראה הסבלנות פקעה והקבלן החליט ללמד אותו לקח הוא הגיע עם פועליו ופירקו את הדלתות והסורגים שהותקנו והלכו להם, בעה"ב לא היה בעיר באותו זמן וגנבים ראו פרצה חתורה ועשו בבית כבשלהם האם הקבלן חייב בנזקים שנעשו?

חוו דעתכם בנידון לפקס 02-5817174 pninyhadaf@gmail.com

(א) דף ב: **הניצול:** אכילת גבינות ומוצרי חלב בזה"ז.

נתבאר בגמ' ובתוס' (ד"ה דאיכא) שאין להתיר גבינה שנעשית מבהמה שנמצאה טריפה דאין נחשב לחזקה כל שלא היה מבורר מתחילה.

הפסק: על מה סמכו כיום שרוב הבהמות בארץ טריפות להתיר את מוצרי החלב שלהם?

(ב) דף ג: **הניצול:** כניסת כהנים לבית חולים בזה"ז.

נתבאר בבגמ' שיש חילוק בין ספק טומאה ברשות היחיד שספיקו טמא לספק ברשות הרבים שספיקו טהור.

הפסק: מדוע אין להתיר כניסת כהנים לבית חולים מדין ספק טומאה ברשות הרבים?

(ג) דף ד: **הניצול:** השארת שניצלים על השיש כשהחלון פתוח.

נתבאר בגמ' לגבי החשש בקופה שלא היה בה שרץ ועשו בה טהרות והעבירוה לזווית אחרת ונמצא בה שרץ אין אומרים שעורב הניח את השרץ בתיבה רק לאחר שהניחו אותה בזווית השניה.

הפסק: האם יש לאסור חזה עוף דפוק שהונח על השיש והחלון פתוח לחשוש שעורב בא והחליף מדין בשר שנתעלם מן העין?

(ד) דף ה: **הניצול:** הנהגה מחמירה בביתו כששאלו מסרבת.

נתבאר בגמ' דין טומאת כתם ממתי חלה מכאן ולהבא או למפרע ודין זה הוא לשיטת ר' מאיר שמחמיר בדינים אלו.

הפסק: אדם שרוצה להחמיר בהנהגות הבית ואשתו מסרבת האם ישמע בקולה?

(ה) דף ו: **הניצול:** עיסה שהתלוע להפרישה בברכה.

נתבאר בגמ' דין הפרשה מעיסה שנולד בה ספק טומאה שיש להפרישה קודם הגלגול.

הפסק: אשה שעשתה עיסה ושכחה ממנה עד שהתלוע האם צריך להפריש ממנה חלה ובברכה?

(ו) דף ז: **הניצול:** הפרשת חלה משלושה מצות.

נתבאר בגמ' דין צירוף סל בשתי עיסות שבכדי לחברן לעיסה אחת צריך לקרבן עד כדי נגיעה.

הפסק: אדם שקנה ג' מצות מדוע לא מפריש חלה הרי השולחן צירף אותם עם שאר המצות שנאפו?

קבלת התורה: יש לשאול מדוע לצורך קבלת התורה הקב"ה הפחיד את עם ישראל א. ע"י מזיק ושמו טבוח כמבואר בשבת (קכט). ב. כפה עליהם הר כגיגית כמבואר שבת (פח). ג. ארץ יראה ושקטה דרשה הגמ' שהקב"ה תלה את קיום העולם בקבלת התורה. ולפי"ז נשאלת השאלה שהיה יותר מתאים לעמוד בשבועות עם אקדח צעצוע צמוד לרקה במקום לאכול מאכלי חלב בליניצ'ס ועוגות? היסוד לזה הוא עפ"י הגמ' ברכות (סא) שר"ע המשיל את התורה לדגים בים ובא הקב"ה לומר לנו מי שחושב שהתורה זה בונס טועה התורה היא חיינו ובלי זה החיים הם מוות. (הרב ברוך רוזנבלום שליט"א).

כח הנהיגה: בעל נתיבות המשפט ישב בשמחה בה השתתף קמץ העיר, הרב הכריז אם הקמץ יודיע שהוא מוכן לתרום ארגז יין אני יראה לכם מופת יותר ממשא רבינו, הלה קם והכריז אני תרום ארגז יין! קם הרב ואמר הנה הנס משה הוציא מים מהאבן ואני הצלחתי להוציא יין מן האבן..

אלו שנדבנו להתזקת הגליון: אהרן נוראל, אסף מזרחי לישוב טוב, עמרם בן אדיבה, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, הרב בועז אלקיים, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם להצלחת משפחתם. הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה ויתמלאו משאלות ליבם לטובה אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

pninyhadaf@gmail.com

דבר העורך

הם היו הורים "קצרי רוח" כאשר יום אחד כעס האב על בנו וסטר לו, הבן עזב את הבית בכעס ולא שב, הדאגה לשובו החלה לכרסם בלב הוריו ובשלב מסוים עירבו את המשטרה בחיפושים אך לשווא, הימים עברו וכשראה האב שאינו מוצא קצה חוט למקום הימצאותו פרסם "כל מי שיביא מידע על הבן האובד יזכה בפרס כספי גבוה" מידי פעם נכנס מאן דהו ובידו מידע שהתברר בדוי, יום אחד הגיעו שתי קבצנים חכמים לעיר ששמעו את שמעו של הבן האובד נכנס אחד מהם לאב והחל שואלו, לבנך קראו יעקב משה? כן, הוא היה גבוה ורזה? כן, ג'ינג'י? כן, משקפיים? כן, היתה לו יבלת ליד העין? כן, אוהו! אם זה בנך אשריך וטוב לך היכן הוא בני? במדינת "פפלוניא"! היכן מדינה זו? במזרח הרחוק, בנך תלמיד חכם גדול ומפורסם. האב נתן לו סכום נכבד ויצא וסיפר לחברו ואכן לאחר יומים נכנס חברו לאב ששאל מהיכן אתה? מפפלוניא! השיב הקבצן, אתה מכיר אולי את בני משה יעקב? שאל האב את הקבצן, האם בנך גבוה ורזה עם משקפיים ויבלת ליד העין? והוא רב גדול בעירנו? כן והוא החתן של רב העיירה, מה? הוא התחתן? כן, בוא תספר זאת לכולם ותקבל ממני סכום נכבד והוא יצא שמח וטוב לב והנה זה יצא ובא מי? הבן האובד נראה עבריין, שלום! מה אתה לא בפפלוניא?! פפא מה? שאל הבן, היכן היית? בבית הסוהר ישבתי על שוד של בנק... בני בכורי ישראל מכריז הקב"ה ואומר לכל העמים אתם יודעים מי הם בני? נו ואיך אנחנו נראים.. אשריכם לומדי הדף היומי העומדים לסיים מחזור נוסף בלימוד הש"ס ובכך מראים אתם כמה אתם הבנים הנבחרים אשריכם.. (הרב שלמה לוינשטיין)

השיעור בדף היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אייבה שליט"א

מידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,
בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שכונת רוממה.

- (ז) דף ח: **תוי'ז'ן:** קנה דירה עם אפשרות הרחבה ונתקע בסלע.
נתבאר בגמ' הגדרתה של קרקע בתולה כל שלא חרשו בה מעולם והסימן הוא אם נמצא בה סלע.
- תוי'ז'ן:** קנה דירה עם רישיונות להרחבה ולא גילה לו המוכר שהחפירה היא בסלע המעלה את המחיר האם נחשב למקח טעות?
(ח) דף ט: **תוי'ז'ן:** בן הקורא לאמו סבתא והיא נפגעת.
- נתבאר בגמ' לגבי הגדרת זקנה או שחברותיה קוראות לה אמא או כל שקוראים לה אמא מחמת זקנתה ואינה מתביישת.
- תוי'ז'ן:** בן נשוי הקורא לאמו סבתא והיא נפגעת מכך האם צריך לבקש ממנה סליחה?
(ט) דף י: **תוי'ז'ן:** רב שטעה פעמיים.
- נתבאר בגמ' שנחלקו בכמה פעמים נחשב לחזקה יש הסוברים ב' פעמים הוי חזקה ויש הסוברים שבג' פעמים הוי חזקה.
- תוי'ז'ן:** אדם שיש לו רב שמפנה אליו את שאלותיו והרב טעה פעמיים בדבר הלכה האם זה חזקה להימנע מלשאול רב זה?
(י) דף יא: **תוי'ז'ן:** ספירת העומר בחולה אלצהיימר.
- נתבאר בגמ' גדר זמן של ספירת נקיים והרבה דינים נלמדים מדין זה על ספירת העומר ויש שלמדו שבשני דינים אלו יש לספור בפה.
- תוי'ז'ן:** אדם החולה במחלת השכחה האם ראוי שיספור את העומר בלי ברכה כיון שלאחר ספירתו הוא ישכח מה שעשה?
(יא) דף יב: **תוי'ז'ן:** רב שקרה לתלמידו השחור "סודני".
- נתבאר בגמ' שרבא קרא לרב פפא "סודני" ופירש רש"י שהכוונה לתלמיד חכם ע"ש הפס' "סוד ה' ליראיו".
- תוי'ז'ן:** מלמד שידע פירוש מילה זו וקרא לתלמידו שדומה במראהו לסודנים "סודני" האם צריך לבקש ממנו מחילה?
(יב) דף יג: **תוי'ז'ן:** קנה דירה והתברר שהשירותים מעל בית הכנסת.
- נתבאר בגמ' שרב יהודה אמר לשמואל שהוא צריך להטיל מימיו והיה זה מעל בית הכנסת והורה לו להטיל מחוץ לגג שגם הוא התקדש.
- תוי'ז'ן:** קנה דירה ולא הובהר לו שיש ביה"כ תחתיו אולם כאשר נודע לו שהשירותים מעל שטח ביה"כ רצה לבטל האם רשאי לבטל המקח?
(יג) דף יד: **תוי'ז'ן:** שכיבת פרקדן על דשא או חוף הים.
- נתבאר בגמ' לגבי הישן פרקדן דהיינו השוכב על גבו ופניו כלפי מעלה ריב"ל היה מקללו וכמבואר בשו"ע אהע"ז (כג,ג).
- תוי'ז'ן:** האם יש מניעה מלשכב על הגב כשנח בדשא או בחוף ים להשתזף מהשמש?
(יד) דף טו: **תוי'ז'ן:** הזמנת חתן להתפלל במנין כדי להיפטר מתחנון.
- נתבאר בגמ' לגבי אדם הרוצה להערים ולא להפריש תבואה מכניסה כשהיא במוץ שלה ובנביא הקב"ה מתלונן על עם ישראל המנסים להתפטר מהמצוות.
- תוי'ז'ן:** חתן הנמצא בימי המשטה שלו ורגיל להתפלל במקום מסוים וביקשו ממנו מנין אחר שיבוא אליהם בכדי לפוטרם מתחנון האם ישמע להם?
(טו) דף טז: **תוי'ז'ן:** בחירת ישיבה לפי טיב המשגיח.
- נתבאר בגמ' שכל נשמה שבאה לעולם שואל המלאך הממונה עני או עשיר גיבור או חלש חוץ מצדיק ורשע משום שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.
- תוי'ז'ן:** בחור המתלבט בין שתי ישיבות האחת בינונית עם משגיח צדיק והשניה טובה אבל המשגיח בינוני במה יבחר שהרי הכל בידי...?
(טז) דף יז: **תוי'ז'ן:** קניית לחמניה ובתוכה ביצה פרוסה שעבר עליה לילה.
- נתבאר בגמ' שיש סכנה לאוכל שום קלוף וביצה קלופה ובצל קלוף שעבר עליהם הלילה.
- תוי'ז'ן:** האם יש סכנה בקניית למניה ובתוכה ביצה שאינה מתובלת שהונחה מבערב?
(יז) דף יח: **תוי'ז'ן:** תינוק הנמצא ליד עיסה שהופרשה ובידו חתיכת בצק.
- נתבאר בגמ' לגבי תינוק הנמצא ליד עיסה ובידו בצק העיסה טמאה מפני שדרכו של תינוק לטפח במקום שמצויים שרצים.
- תוי'ז'ן:** אשה שהפרישה חלה ובא התינוק ושיחק בבצק ובידו חתיכה האם יש להפריש שוב מחשש שהחזיר את החלה לעיסה?
(יח) דף יט: **תוי'ז'ן:** בחירה לומר חידוש תורה עצמי או מפני אחרים.
- נתבאר בגמ' מעלת האומר דבר בשם אומרו שמביא גאולה לעולם ולכך המשנה טרחה לומר שתנא קמא היינו ר' יוסי.
- תוי'ז'ן:** אדם שיכול לומר חידוש אחד האם יבחר לומר את החידוש ששמע מפני אחרים לקרב את הגאולה?
(יט) דף כ: **תוי'ז'ן:** ביקש שיקברו אותו עם החליפה שאסף כסף לעניים.
- נתבאר בגמ' שר' ינאי צוה לבניו באיזה תכריכים לקבורו בכדי שלא יצטרך להתבייש לא בגן עדן ולא בגהינום.
- תוי'ז'ן:** אדם שתפקידו היה לאסוף כסף ולחלקם לעניים וצוה לפני מותו שיקברו אותו כשהוא לבוש בחליפה בה אסף האם שומעים לו?
(כ) דף כב: **תוי'ז'ן:** הכרעת הלכה על פי נאמנות הרופאים.
- נתבאר בגמ' לגבי מעשים שהיו והסתפקו בהם חכמים ושאלו לרופאים והתנהגו על פיהם.
- תוי'ז'ן:** אדם שבא לשאול רב והרב יעץ לו לילך לרופא והרופא יעץ לו לעבור על איסורים לצורך רפואתו האם ישמע לו?
(כא) דף כג: **תוי'ז'ן:** לשאול שאלה שלא היתה רק בכדי להשתעשע.
- נתבאר בגמ' שדנו לגבי ודל בהמה הנמצא במעי אשה האם נחשב לוולד ור' ירמיה שאל שאלה לא מציאותית בכדי להעלות חיור על שפתי ר' זירא.
- תוי'ז'ן:** תלמיד היושב בשיעור לפני רבו ורואה שחביריו נרדמים האם ראוי שישאל שאלות שאינם במציאות רק לשעשע את חביריו או שזה גדר של ביטול תורה?
(כב) דף כד: **תוי'ז'ן:** לומר הלכות פסוקות בלי טעמיהן.
- נתבאר בגמ' לגבי המפלת ולד כמין נחש שדנו בה אם טמאה לידה או לא וכשרצו להיזכר בדיון אמרו לרב זה הדין וכך הטעם שאמרת.
- תוי'ז'ן:** הגמ' למדה ממעשה זה שרב צריך לומר את ההלכות וטעמיהן אדם השואל את הרב שאלה ופסק לו האם מחויב לומר את הנימוק לפסיקתו?
(כג) דף כה: **תוי'ז'ן:** שימוש בשליא לצורכי קוסמטיקה.
- נתבאר בגמ' לגבי דין השליא וטומאתה שהרי אין שליא בלא ודל.
- תוי'ז'ן:** האם ניתן לחסור את השליא לאנשי תעשייה המשתמשים בה לצרכם או שחייבים לקוברה שהרי היא ניתנת כעירבון לארץ כמבואר בירושלמי?
(כד) דף כו: **תוי'ז'ן:** להעיר לזקן שההדס שלו גבוה משרדרת הלולב.
- נתבאר בגמ' לגבי הדברים ששיעורם טפח ומהם שופר כדי שיאחזונו בידו ושדרתו של לולב הצריכה לבלוט טפח מעל החדס.
- תוי'ז'ן:** האם ראוי להימנע מלהעיר לזקן קצר רוח שכשמעירים לו הוא מתעצבן שההדס שלו גבוה מהלולב או שדין זה לעיכובא? ועוד יש לדון באדם שגילה ביו"ט שההדס שלו גדול מהלולב האם רשאי לקצרו ביו"ט?

בשורה משמחת לציבור שוחרי התורה:

השיעור הנמסר ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א בעניני "חושן משפט" במוצאי שבתות מצאת הכוכבים עד זמן ר"ת מתקיים בבית הכנסת "מוסאיוף" שכונת הבוכרים ירושלים
כמו כן ניתן להאזין לשיחות של הרב אהרן בן אדיבה בפרשת השבוע במערכת "קול הלשון" הממוקמת בישיבת "מאור התורה" י-ם.

השאלה שנשאלה בבית המדרש מתוך פניני הדף מס' 71

מעשה באדם שהיתה לו לשון חדה ובה היה פוגע בכתרו "צביקה" ושופך את דמו "צביקה" ניסה להוכיח אותו ולהניא אותו מלפגוע בו אך הוא לא שת לבו, יום אחד ראה צביקה את חברו הפוגע עובר ברחוב עם טלית לבנה הוא ניגש בשקט ושפך על הטלית מאחוריו מים בצבע אדום והטלית נהפכה לצבע "אדום לבן" הפוגע בא לביה"כ וכיבדוהו לעלות חזון וכשניגש לעמוד הסתכלו כולם בתמיהה לפשר צבע טליתו והסיטו את תשומת לבו והוא ירד מהעמוד בוש ונכלם, למחרת שלח צביקה מעטפה ובה דמי ניקוי יבש לטלית ומכתב נוקב שבו כתב אם עד היום לא הרגשת מה זה לשפוך את דמו של השני אני מקווה שמהיום והלאה תיזהר בלשונך האם נהג כראוי במעשהו?

אלו תשובות הרבנים: אם היתה לו אפשרות להוכיחו בדרך אחרת לא עשה כראוי במעשהו.

מקורות ונימוקים: הגמ' ב"ק (כח) בדין עבד איניש דינא לנפשיה מחלקת אם יכול לעשות באופן אחר אסור לו לעשות דין לעצמו, ומאידך אם אינו מתכוין לנקמה אלא רק לתוכחה וא"א בדרך אחרת יש להתיר עפ"י מש"כ החינוך (שלה) שמותר לענות למחרפיו ואינו צריך להיות כאבן דומם ונזהר מבואר מש"כ הרמ"א חו"מ (רכח,א) שמי שמהנה אותך מותר לך להנות אותו ובפת"ש (תכא,ג) הביא בשם היש"ש שאין אדם עומד בעת צערו כנגד המביישים אותו ולכן מותר לו להשיב, אולם אין היתר להגדיל המריבה וכפי שביאר מרן הח"ח (פתיחה לאוין ח-ט) ומה עוד שיש בזה בעיה של גזל שהרי אסור לגנוב על מנת לצער אולם זה לא גרע מהמבואר בחו"מ (תכא,ג) שמותר להכות בכדי לאפרושי מאיסורא ועיין סמ"ע (כח) מה שכ' לחלק, הילכך בנידון זה אם יכול לתובעו לדין תורה ודאי שאסור לו לפעול בדרך אחרת.

(י"ש כח למוריניו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעוי שליט"א)

תשובה דונית: אדם ששאל "שואב אבק" מחברו והתברר שאינו עובד אולם נמנע מלהחזירו מיד ועקב כך הסתיימה האחריות האם חייב לשלם את מה שהזיק את בעל החפץ בזה שלא השיבו בזמן?

השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א נחלקו האחרונים האם שומר חייב גם על נזק עקיף שנצטר למפקיד בגרמא והאריך לבארם בשו"ת משפטי חיים (ב.י) ואם כן יכול השואל לומר קים לי כפוטרים ואף המחייבים זהו רק במקום שניזק גוף החפץ מעצמו ע"י גרמא של הפועל אבל כאן שהנזק נגרם כתוצאה שלא החזיר בזמן הוי גרמא ופטור וכ"כ המ"ב או"ח (תמג,י) בשומר שלא מכר את החמץ המופקד אצלו ונאסר החמץ בהנאה ה"ז פטור מלשלם. אולם דעת הגר"ש שעוי שליט"א שיש לחייב ולא גרע מהמבואר בחו"מ (רלב) באדם שקנה חפץ וגילה בו מום ומחמת מה שהשתהה ולא השיבו מיד המשיכו הפירות להתקלקל הרי הוא חייב בנזק זה.

תשובה דחיי: זוג שזכו לבת לאחר טיפולים שנים רבות האב רשאי לברך הטוב והמטיב?

השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעוי שליט"א שיש לחלק בין מנהגי הספרדים שלא נהגו לברך כלל על לידת בת המבואר באו"ח (רכג) כמובא בבא"ח (ש"ר, ראה ח) ואף לנוהגים לברך אין לברך הטוב והמטיב אלא על לידת בן אבל על בת מברכים שהחיינו, ואף הורים כושים שנולדה להם בת לבנה כמבואר במס' סוטה (כו) אינם רשאים לברך על זה ברכה שלא נתקנה עבור זה.

פניני דחיי: (א) האם יש בתרכיז טיפות שום משום גילוי? (ב) האם יש מקום להתיר לתופף בקצב בזמן שירי שבת שהרי כ' השו"ע או"ח (רהע) שמותר לומר במה מדליקין ליד הנר ולא חיישין שמא יטה? (ג) והאם יעזור לאדם שאשתו שאינה שרה עמו שתהיה שומר שלז? (ד) והאם כששרים קבוצה יהיה מותר שהרי מזכירים אחד לשני? (ה) חולה המשותק לכסא גלגלים האם ישימט בברכת הלבנה את הנוסח כשם שאני רוקד כנגדך?

פניני דונית: (א) אדם הרואה ערימה של עצים שילדים אספו לל"ג בעומר ויש בערימה קרש מצוין שהוא נצרך אליו האם מותר לו לקחתו? (ב) ואם אסור האם מועיל שיביא קרש יותר גדול ויניחו בערימה ויקח את הקרש הנצרך? (ג) אדם שגנבו לו את הרכב האם מותר לו לומר למשטרה שברכב היה ילד ובכך להמריצם לחפש את רכבו? (ד) האם יש היתר לאלו הקונים בצרכניות ומעמיסים עם המוצרים הרבה שקיות או נחשב לגזל? *

(כל הזכויות שמורות למערכת)

נשגור קמיה מרנ ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב שמואל פנחס. לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ.
לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעוי. לגה"ג הרב שריאל רוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ירון אשכנזי. לגה"ג הרב עידן בן אפרים.
לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב מנשה שוע. לגה"ג הרב אהרן זאב חשין שליט"א.
בברכת עוד ינובון בשיבה ופסח כשר ושמן יחד עם כל בית ישראל

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 71

ש. אדם שעשה טובה והסכים להעביר כסף שהושב למלוה אולם כשהתפלל וסיים תפילתו ראה שהשקית בה היה הכסף נעלמה?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שיש לפוטרו אם כך הוא שומר גם על הכסף שלו ושמירה כזו נחשבת למשמורת ואף אם לא התנה מראש שאינו אחראי על הכסף אם בדרך כלל אינו מקבל אחריות אינו חייב אולם אם התרשל בשמירה יש לחייבו על כך.

ש. קנה עוגה לאחר הפסח והתברר שאינה אפויה דיה האם הוי מקח טעות?

ת. השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעוי שליט"א שיש לחלק אם זה מצוי שבצאת הפסח ממחרים לאפות אדם לוקח בחשבון שיש סיכוי שביום הראשון לאחר הפסח זה לא יצא אפוי כל כך וכך היו השנה הרבה לחמים שלא היו אפויים דיים אבל יומיים אח"כ כבר חוזרים למסלול הרגיל ובזה יכול לטעון ע"מ כן לא שילמתי.

ש. אברך שחילל שבת בשוגג ואין הפרוטה מצויה בכיסו מה תקנתו?

ת. השיבנו הגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ שליט"א בשם מרן הגר"ח ק"ק שליט"א שיחזרו וישנו הלכות שבת על בורים ומעשה באברך שבא לראש הישיבה הגאון ר' חיים פנחס שיינברג זצוק"ל ושאל אותו מה תקנתו על שהדליק אור בשוגג בשבת? ענה לו הרב תשלם מאה דולר לצדקה מה? אני מקבל בכולל רק 300 דולר? ענה הרב אם תשלם כזה סכום שבת הבאה אתה לא תעזי להתקרב לקיר שיש בו מתג.

ש. מתארח בשבת אצל אנשים שאוכלים טבל ורוצה לעשר בשבת ומתנה מערב שבת מתי יברך על ההפרשה?

ת. השיבנו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ת שמע שלמה (א,י"ד), ושם הביא את דעת החזו"א (דמאי,ט,ט) הסובר שיכול לברך בשבת אולם מרן הגרש"ז א חולק וסובר שאין לברך אולם הנראה שיש לצדד כדעת חזו"א.

ש. אדם שהזיק מראה של חברה שיתופית האם חייב בתשלום שהרי לכל אחד יש פחות משו"פ?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אליעזר יחיאל קונשטט שליט"א עפ"י המבואר בחו"מ (שח) שאין איסור גזילה אולם אם משיב מקיים מצוות השבה.

קירוב לקראת שבועות: אדם עם לב חם רצה לקרב את ילדי ישראל לשם כך ביקש ממנהל בית ספר לבוא לדבר עם הילדים לקראת חג השבועות המנהל אמר אין צורך הם יודעים הרבה, הפציר בו והמנהל הסכים שידבר על מאכלי חלב, הוא בא והסביר לילדים מדוע אוכלים חלבי ואז שאל מי נפטר בחג השבועות? שקט.. אתן לכם רמז קוראים לו "דוד" ואז כולם ביחד אנחנו יודעים דוד בן גוריון (שר"י) ככה זה כשחושבים שידעים ..

ערך התורה: יש הרבה מנשקים את הספר תורה ומראים בזה כמה אוהבים אבל מצאנו בעורפה שנמי נשקה אותה ומה היה אחר כך ותעזוב ותלך לדרכה ומאידך רות דבקה בה.

ערך הזמן: אמר החכם כשמחממים במיקרוגל ורואים אם האוכל מתחמם כל כך מהר אז מגלים כמה תורה אפשר ללמוד 50 שניות.

דרשה: אמר הרב יוספי למגיד שיעור שהתלונן שיש לו רק 2 משתתפים אמר לו הרב שח"ל מגיעים צוות גדול בשביל אחד.

ש. אשכנזי שאירח ספרדי בליל הסדר וכיוון המקדש רק על הכוס הראשונה בלבד האם אורחו יכול לשנות הכוס השני ללא ברכה?
 ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שאינו צריך לברך שהרי הפמ"ג (או"ח, תרצב, א"א, א) דן לגבי ברכת שהחיינו של מקרא מגילה שצריך לכוין גם על הסעודה ומ"מ ומ"א ולא די בכוונת השומע אלא צריך גם כוונת המשמיע ולפי"ז המתארח צריך לברך על כוס ב' אולם הגרש"א זצ"ל בשו"ת מנחת שלמה (א, כ) חלק על הפמ"ג וס"ל שהשומע יכול לכוין מה שרוצה לצאת בברכת המברך וכל שם (יח) בשם תבואות שור לבאר שאין כוונה מועילה בליל הסדר ואף אם יכוון המארח על כל הכוסות צריך לברך על כל כוס וכוס והמתארח יוצא בברכה הראשונה בשביל כל הכוסות.

ש. צדיק שאכל באירוע מנות "גלאט" והתברר שאדם ראה את חזונו שם והסיק שהואוכל (הטרף) כשר האם צריך כפרה?
 ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם דבדה שליט"א עפ"י האמור ביומא (פז) היכי דמי חילול ה' זה אדם גדול שרואים אותו עושה מעשה וממנו למדים וזהו "זמן כפרה לכל תולדותם" שהאדם עושה מעשים וממנו למדים ואינו יודע עליהם ואלו תולדותיו, ויקבל על עצמו מכאן ואילך להיזהר ויעשה תשובה וכפרה גדולה.

ש. האם יש להעדיף נרתיק מזוזה מפלסטיק על פני ברזל המסמל קיצור ימים ח"ו?
 ת. השיבו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מה שכתב הגאון מבוטשטאש זצ"ל (יו"ד, רפט, א) בשם הבעש"ט זי"ע שנוון לקבוע המזוזה בתיק שאינו של ברזל.

והגה"ג הרב יוסף חיים הלוי בירנבוים שליט"א הוסיף ששם הסתפק האם רק בברזל נאמרה הקפידא או גם בשאר מיני מתכות.
 הגה"ג הרב אהרן זאב חשין שליט"א הוסיף לבאר מדוע לא עושים למזוזה נרתיק מזהב? או מחשש גניבה או עפ"י מש"כ בית אריה (יד, ד) שיש לחשוש שכשיבוא לצאת מדירתו ויחפץ ליטול הרי אסור כמבואר בשו"ע יו"ד (רצא, ג) אולם את המזוזה יוכל ליטול ונמצא שאם יקבענה בשל עץ יורדינה מקדושתה. אולם הגה"ג הרב א. דבדה שליט"א כ' עפ"י מש"כ הב"ח (ש"ר לך לך) טוב לזהר לא לחתוך את החוטי הציצית בסכין ויעשה זאת בשיניו שנא' "לא תניף עליהם ברזל" עכ"ל, ומשמע שרק חיתוך וכיו"ב יש להיזהר אבל הידור שבא לנוי אדרבה יש ענין לעשותו מהחומר היותר יפה בבחי' "זה קלי ואנוהו"

ש. אדם הנח בצהריים ונוטל את הפיג'מה בתור כרית האם יחשוש לשכחה כישן על בגדיו שקשה לשכחה?
 ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם חיים הרש שליט"א עפ"י מש"כ המשנה ברורה או"ח (ב, ב) שלא להניח ראשו תחת בגדיו כי זה קשה לשכחה אולם המגן גיבורים הסתפק האם מועילה חציצה של הכרית.

והגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א הביא מש"כ האחרונים (טהרת המים, מערכת, ש) שיש להיזהר גם בבגדי חברו שלא לישן עליהם ומרן הגאון הגר"ח"ק שליט"א בשו"ת שלמת חיים (ב, קכב) כ' שיש להחמיר בזה גם אצל ילדים כי זה עושה טבע רע לכשיגדלו.

ש. האם מותר לומר לחתן "מזל טוב" לפני התפילה?
 ת. השיבו הגה"ג הרב מאיר סגד שליט"א עפ"י מש"כ בפסקי תשו' או"ח (פט, יג) שיש להקל לומר מזל טוב לפני התפילה אולם יש ענין להחמיר בזה עפ"י הסוד עפ"י מש"כ הזה"ק שאין לאדם לברך את חברו עד שיתפלל.

ש. האם ראוי לעשות הפרדה במעמד החופה?
 ת. השיבו הגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ שליט"א ששאל עפ"י מש"כ רש"י במס' קידושין (פא) שיש מקום מסודר לנשים לחוד וגברים לחוד ובאמצע היתה הפרדה של קנקנים שעושים רעש שלא יעברו מאחד לשני, ומשמע שבכל חופה צריכים הפרדה ומדוע לא נוהגים? והשיב מרן הגר"ח"ק שליט"א שענה שע"י שמרוחקין קצת הוי הפרדה ומי שינהג ביותר מזה תע"ב אבל אין לגזור גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה.

ש. האם מותר לכוהנים לנסוע בכביש המנהרות או שיש לחוש לרכב עם מת העובר בהם?
 ת. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מש"כ השוע יו"ד (שעא) שהאיסור לכהן להיכנס תחת הטמאה הוא רק באופן ודאי אבל כשאין יודע על הטמאה הוי ספק טומאה ברה"ר וטהור.

ש. התחייב ללמוד מסכת מסכתת לצורך ישועתו האם יכול לשלם לאדם אחר שילמד עבורו?
 ת. השיבו הגה"ג הרב שלמה שעני שליט"א אם התחייב ללמוד לא מועיל מה שילמדו אחרים עבורו ומכל מקום אם הוא אנוס ואין לו אפשרות אחרת ודאי שיש ענין לכל הפחות שאדם אחר ילמד עבורו.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגרלה לחודש ניסן-אייר ע"ס 100 ₪ זכה הרה"ג ראובן דויטש שליט"א {ירושלים}

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

pninyhadaf@gmail.com

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בברכת חילכם לאורייתא וחג "מתן תורה" בלילה.

מערכת "פניני הדף"

מעשה שהתרחש לא מזמן יהודי עשיר מחו"ל נפטר במוצאי פורים לאחר שחילק כמות צ'יקים גדולה לצדקה באו למרן הגר"ח"ק שליט"א ושאלוהו זו מצוה זו שכרה? הרב שאל אם מכירים את החשבון של הגר"א במעשה של בנימין הצדיק שפירנס אלמנה ושבעת בניה והוסיפו לו 22 שנה למה? כי הנותן לעני מתברך בשש ברכות והמפייס לעני מתברך ב11 ברכות וזכות תולה לשלושה חודשים כמבואר באשה סוטה א"כ 3 חודשים כפול 11 = 22 שנה תבדקו מתי העשיר הזה התחתן? בדקו ומצאו שעברו בדיוק 22 שנה אמר הרב זאת אומרת אותו עשיר היה צריך למות ביום חתונתו ובזכות הצדקה הקב"ה הוסיף לו עוד 22 שנה. אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתרמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174 ושל פארוואס יאן אלהאן אלהאן אלהאן.

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל
 ומורינו ראש הישיבה הגאון הרב חיים פנחס שיינברג זצוק"ל
 ולע"נ דוד בן זארה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל דוד בן כוכבה ז"ל
 תנצב"ה

ולרפואת מורינו הרב יוסף שלום בן חיה מושא והרב יעקב חי יוסף שליט"א בן מרגלית בתוך שאר חולי ע"י.

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד **יאיר בן מיכל** הי"ו בתוך שאר חולי עמו ישראל אמן